

moja! Ako on z uredbo učiteljskega v Mariboru ni zadovoljen, tako sva istega mnenja. To učiteljske je povsem nemško učiteljske. Prosim, vi mi nikakor ne morete ugovarjati, kajti na tem učiteljskem je nemščina za vse predmete, izvzemši slovenščino, učni jezik.

Gospoda moja! Mi bomo zahtevali, da se nam v Mariboru ali v Celju ustanovi slovensko učiteljske in ta zahteva bo tudi obveljala. Ponavljam, da nismo zadovoljni z uredbo učiteljskega. Kar se je dalje reklo, da prihajajo iz tega učiteljskega samo slovensko misleči učitelji, tako je bolje, da o tem ne govorimo, ker bi sicer moral omeniti razne preiskave, vršivše se o svojem času.

Gospoda moja! Imen jaz nikdar ne navajam. G. dru. Starklu se je zljubilo, imenovati okrajnega šolskega nadzornika gosp. Rannerja. Gosp. dr. Starkel in vsi, ki poznajo tega moža, vedo, da je bil vedno bližje nemški stranki, kakor naši stranki. Pri naši stranki ni sploh nikdar bil in ravno vaša stranka je napenjala vse sile, da ga spravi v Slovensko Bistrico, kar mora gosp. dr. Starkel tudi vedeti. Kar se tiče slučaja samega, katerega je omenil gospod dr. Starkel, in sicer gre se za šolo pri Sv. Petru pri Radgoni, dovolil si bodem povedati, kako je v resnici s to stvarjo. Leta 1886 začela se je v Gornjeradganskem okraju uredba nemškega poduka in deželno šolsko oblastvo je z naredbo z dne 19. septembra 1886, št. 4301, to-le odredilo (čita): »da je s tem podukom — namreč z nemškim podukom — začeti najkasneje v tretjem šolskem letu in mu na teden posvetiti vsaj 4 ure; vrhu tega je na pamet učiti besede in stavke, a da se omogoči občevanje z nemškim prebivalstvom mesta Radgone in okolice, je v najvišjem razredu po mogočnosti rabiti nemščino kot učni jezik.« To velja samo za slovenske otroke.

Gospoda moja! Tako se glasi dobesedno dotična naredba in ta naredba je sedaj veljavna. No, in kaj se je dalje zgodilo? Na razne pritožbe, ki so se oglasile, prišel je okrajni šolski nadzornik v to šolo in je natančno vse pregledal ter našel, kar gosp. šolski vodja gotovo ni srečno ukrenil, da je nadučitelj učitelja, ki prvič slovenskega jezika ni zmožen, in drugič, kar se samo po sebi umeje, za slovenščino ni izprašan, postavil v razred, namreč v 3. razred, v katerem, gospoda moja, se je po naredbi visokega naučnega ministerstva upeljala slovenščina kot učni jezik, in v katerem bi bil ta slovenščine nezmožni učitelj moral slovenski podučevati. Uspehi so pa bili taki, da je okrajni šolski nadzornik moral priznati, da tako vendarle ne more iti. S tem ni okrajni šolski nadzornik ničesar drugega storil, kakor svojo dolžnost.

Gospoda moja! Sklical se je na ministerski ukaz in najbrž rekel: Ta ukaz je sedaj veljaven in gospodje učitelji se ga imajo toliko časa držati, dokler je veljaven. In ker je ta okrajni šolski nadzornik storil svojo dolžnost, zato je nastalo to strahovito kričanje: zato se je nemški okrajni šolski nadzornik hkrati premenil v slovenskega.

Cerkvene zadeve.

Misijon pri Sv. Janžu na Dravskem polju.

Kakor na spomlad vse lepo ozeleni in razcvete, ravno tako se zgodi v dušah bogoljubnih kristijanov, kateri o velikonočnem času spolnijo širto cerkveno zapoved. Kako veselo lahko taki kristijani obhajajo velikonoč, kako jim solze radosti prisili v oči aleluja! Po-

sebnost to velja o taki fari, kjer se ravno v postu obhaja sv. misijon, kakor je to bilo letos pri nas.

V času od 11. do 18. februarja so vodili pri Sv. Janžu na Dravskem polju sv. misijon jezuit č. o. Doljak, vsemu slovenskemu narodu dobro znani misijonar. Vsak dan so imeli po tri pridige. Cerkev je vedno bila tako natlačena, da ni bilo mogoče ganiti se, kar so sami č. g. misijonar pri sklepu občudovaje omenili. Mir in sprava sta se sedaj vrnila v našo župnijo, in daj ljubi Bog, da bi vedno tako ostalo!

V imenu faranov izrekam na tem mestu častitemu voditelju, posebno pa našemu č. g. župniku udano zahvalo za njihovo neutrudljivo delovanje. Akoravno so že pri sivi starosti, vendar so nam tokrat že drugič oskrbeli sv. misijon, da smo se vsi farani mogli spraviti z ljubim Bogom! Hvala tudi vsem drugim častitim gospodom spovednikom!

Starški.

Nova maša pri Sv. Trojici v Slov. goricah.

Kaj ponosno so korakali na tretjo postno nedeljo, 25. februarja, Trojičani v cerkev. V svoji sredini so imeli rojaka, kateri je daleč s Tirolskega prišel, da bi na domačih tleh, na domačem oltarju daritev prve sv. maše opravil. Prijazni trg Trojiški, lepa in velika romarska cerkev, vse se je nekako praznično napravilo, da bi domačina razveselilo. Z vseh treh zvonikov viseče zastave naznanjale so popotniku izvanredno slovesnost.

Po cerkvenem pravilu, pri katerem je č. o. Gelazij Rojko o dolžnostih duhovskega stanja pridigoval in katerega sta se veleč. gg. dekan Šentlenarški in župnik Benediški vdeležila, so se napotili gostje na prijazno povabilo primicijantovega strica in tete h g. Bračku. Po večernicah pridružili so se tudi domači č. gospodje veseli družbi. Č. g. primicijant o. Leander Ferk si je pa s svojim uljudnim vedenjem v hipu srca vseh pridobil. Razne napitnice so pa tudi dokaj dokazovale, kako ga vse spoštuje in ljubi. Prehitro so minole ve-sele ure in kaj žalosten je bil trenotek ločitve.

Vam častiti o. Leander želimo vsi iz srca, da bi se do časa, ko se vrnete zopet v naše kraje, na daljnem Tirolskem srečnega počutili. G. Bračku in njegovej blagej gospej pa presrečna hvala za ves trud in prijazno postrežbo z željo: »Bog Vama vrni vse tisočkrat!«

Gospodarske stvari.

Krmljenje bučel spomladi.

Akoravno je najtežje delo za bučelarja primerno preskrbljenje bučel čez zimo, ni ravnanje z njimi spomladi nič lažje in ravno tolike, če ne večje imenitnosti, ne samo za bučele, ki so v panju, ampak še več za zarod, ki ima priti.

Krmi pa se spomladi poglavitno iz dveh važnih vzrokov. Prvič da se ohranijo pri življenju bučele, ki so v dolgi, hudi zimi ali pa vsled lakote prišle ob vso moč, tako da bi brez krmljenja ne dočakale onih mesecev, v katerih bi si zopet nabirale sladko hrano po travnikih in livadah. Drugi, spekulativni vzrok pa je, da se bučele ne ohranijo le pri življenju, ampak da si naberejo že v panju dovolj novih močij za plemenjenje, za novo zalego. Kajti če stare bučele niso za nič, tudi od mladih ne bo veliko pričakovati. Da pa ostanejo živice čez celo zimo in še spomladi do cvetja pri močeh, treba jim je zlasti meseca sušca in naprej nekoliko polagati. To se mora zgoditi posebno v krajih, kjer dolgo cvetja ni ali kjer ga je jako malo, kajti bi predolgo trpelo in bučele večidel opešale, če bi ne dobile kakega

pribojska. — A tu nastane vprašanje, kaj bi se polagalo, s čim naj se bučele spomladi krmijo?

V tej stvari niso ljudje še jednih mislij. Nekateri nasvetujejo raznovrstne baže sladkorja, drugi celo mleka. A jedina in najboljša piča pa je za bučele le — med. Vse drugo je za te živali brez vsekake vrednosti. Kdor hoče od svojih bučel kak hasen ali dobiček imeti, kdor jih nima kar tako za kratek čas kot igračo, mora vedno in vselej dobro preskrbljen biti z medom ali strdjo, da ima svojim bučelicam o svojem času kaj polagati. Štediti pri tem ne sme. Saj se mu itak vse stokrat porrne, če ni pustil marljivih delavk stradati. In katera piča je pa tako po ceni, tako vredna, kakor ravno med, katerega si vsak skrben bučelar pripravi doma. Začne pa se s tem krmljenjem meseca sušca in polaga tako dolgo, dokler ne otidejo prve bučele iz panja. Polaga pa se le proti večeru in sicer se položi piča v panju na dno. To pa zato, da se morajo živali nekoliko potruditi pri tem delu, ker si morajo namreč hrano kvišku nositi in strd nikakor lahka ni, mezijo se bučele malo več, postanejo na ta način delavne, čile in pridejo zopet k močem. Ob jednem jim je pri takem poslu topleje, kakor če so na jednem mestu pri miru in koristi jim ta delavnost slednjič in najbolj pri razvijanju mlade zalege. Prve dneve se primerno malo medu položi in vode ne sme biti poleg; med ne sme prestat biti; najbolje od pretečene jeseni sem. Vode se pa za to ne sme primeševati, ker so noči le še premrzle in bi prevodena in kislja piča povzročevala bučelam to ali ono notranjo bolezen.

Če se pa dogodi, da ne najdejo bučele same od sebe medu, mora se jim namazati stena malo z medom, tako da jim služi ta črta kot pot k piči.

Ko minejo trije dnevi, polaga se jim v drugič in sicer vsakemu panju najmanj tri navadne žlice strdi. V toplejših krajih, ali če je vreme jako ugodno, naj se polaga vsak drugi dan in sicer več kakor prej. Zdaj sme se tudi nekoliko vode in sicer čiste, ne skaljene, priliti k medu, ker tudi vode potrebujejo bučelice pri zidanju svojih celic ter jim ni treba še izletavati, da bi si poiskale vode.

Ko bučelar zapazi, da se nahaja v panjih že trotova zalega, ne sme, kakor se navadno godi, manje polagati. Boljše je, ako kako žlico medu pridene. Ako deži ali je vreme sploh vlažno, je treba več vode k medu primešati. — Najbolj pa mora gospodar paziti, kedar se prikazujejo celice, v katerih so mlade matice ali kraljice.

Polaga se le še sam med brez vode in sicer se naj vzame strd boljše vrste, ker le taka more rojenje prav pospeševati.

Marsikomu se bo to krmljenje spomladi čudno, nepotrebno zdelo. To pa od tod prihaja, ker v največih krajih ne primanjkuje cvetja, ker imajo cvetice dosti medu in ni treba spomladi dolgo čakati, da začnejo cvesti. A v krajih, kjer vsega tega ni, mora previden bučelar pred vsem za to skrbeti, da so mu bučele v onem času, ko začnejo med nabirati, dovolj močne in dovolj mnogoštevilne. Ne bode mu torej žal za tisti med, katerega pomladi potratil s krmljenjem, kajti obilno se mu bode povrnil o svojem času.

Slov. posojilnica v Mariboru.

Iz poročila ravnateljstva te naše vrle posojilnice poznamo to-le: V letu 1894 pristopilo je Posojilnici 214 novih družtenikov, izstopilo pa 49. Vsled tega naraslo je število družtenikov na 2267, kateri imajo 122 glavnih deležev v znesku 12.200 gld. in 3634 upravnih deležev v znesku 36.340 gld., skupaj 48.540 gld.

Stanje hranilnih vlog povišalo se je med letom za

3292 gld. 23 kr., tako da znašajo vse hranilne vloge s kapitalizovanimi obrestmi koncem leta 523.716 gld. in 8 kr.

Celo upravno premoženje pomnožilo se je tekom leta za 22.756 gld. 34 kr. in znaša koncem leta 693.309 gld. 58 kr.

Prošenj za posojila vložilo se je med letem 878 in 389 prošnjam se je ugodilo. Skupaj izposodilo se je leta 1893 267.411 gld. 12 kr. in vrnilo na posojila 235.510 gld. 19 kr. Stanje posojil povišalo se je toraj za 31.900 gld. 93 kr. in znaša koncem let 629.086 gld. 74 kr.

Izmed vseh posojil jih je 1963 v skupnem znesku 422.055 gld. 74 kr. na osebni kredit pod poroštvom, ki so se obrestovala po 6% na leto. Posojil na osebni kredit, katera pa so se zaradi varnosti porokov tudi še pri posestvih dolžnikov vendar pa ne pod strogo pupilarno varnostjo vknjižila, bilo je 123 v skupnem znesku 90.071 gld. Ta posojila obrestovala so se s 5½% na leto. Hipotekarnih in drugih posojil proti zastavi in 5% obrestim in posojil drugim denarstvenim zavodom, šolskim svetom in občinam, katera so se tudi obrestovala po 5%, bilo je 114 v skupnem znesku 116.961 gld.

Iz čistega prebitka v znesku 10.618 gld. 47 kr. izplača se po sklepu občnega zbora z dne 25. svečana t. l. zadružnikom na njih deleže 5% dividenda. Znesek 4247 gld. 39 kr. priklopil se je po sklepu občnega zbora specialnemu zadružnemu (rezervnemu) fondu za pokritje slučajnih zgub, kateri fond se je povišal s tem na 22.399 gld. 44 kr. Občni zadružni fond znaša 19.926 gld. 14 kr. in celi zadružni fond toraj 42.325 gld. 58 kr. Znesek 2017 gld. 8 kr. dodal se je posebnej ustanovi za dobrodelne namene, osnovane pri rednem občnem zboru leta 1890. S tem je narasla ta ustanova na 11.637 gld. in 70 kr.

Mimo tega odločil se je po sklepu občnega zbora iz čistega prebitka še znesek 900 kr. a. v. neposredno v dobrodelne namene, posebno v podporo šolskim in dijaškim društvom, dijaškim kuhinjam itd.

Franc Rapočeva ustanova, ki je znašala poprej 30.806 gld. 75 kr., zvišala se je tekom leta 1893 na 30.885 gld. 82 kr. Iz dohodkov ustanove podelila je posojilnica osmerim visokošolcem stipendije v znesku po 150 gld. a. v.

Posojilnice lastno premoženje, ki je znašalo po računskem sklepu za leto 1892 — 121.068 gld. 45 kr., obstoji sedaj: a) iz zadružnih deležev 48.540 gld. b) iz zadružnega (rezervnega) fonda 42.325 gld. 58 kr. c) iz ustanove za dobrodelne namene 11.637 gld. 70 kr. d) in iz Franc Rapočeve ustanove 30.885 gld. 82 kr., skupaj 133.289 gld. 10 kr. in se je toraj tekom leta povišalo za 12.320 gld. 65 kr.

Sejmovi. Dne 31. marcija v Dobjem pri Planini. Dne 2. aprila v Vojniku, pri Sv. Lenartu v Slov. goricih, v Rogatcu, v Mariboru in v Artičah. Dne 3. aprila v Radgoni in v Celju. Dne 4. aprila na Vranskem, na Ptuj in pri sv. Mohorju v Rogaskem okraju.

Dopisi.

Iz Gornje Radgone. (Nekaj o nameravanem bralnem društvu.) Nekaterim čitateljem »Slov. Gospodarja« bode že znano, da nameravamo v Gornji Radgoni ustanoviti »bralno društvo«. Žalostno bi pač bilo, ako se mi, Petrovčani, ne bomo skoraj vzdramili in začeli posnemati sosednih faranov, ki že dalj časa imajo enaka društva! Sedaj pa Vam hočem tudi na-